

Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Chr. Schibsted

Sjefredaktør og administrerende direktør

Espen Egil Hansen

Leder

tirsdag 15. august 2017

Trump er forkastelig unnvikende

UNDER HELE presidentvalgkampen i 2016 hamret Donald Trump løs på Hillary Clinton fordi hun angivelig ikke tok klart nok avstand fra islamistiske terrorister.

Nå viser det seg at Trump selv ikke klarer å uttrykke seg med noe i nærheten av nødvendig klarhet om en annen type ekstremister, nemlig hvite, amerikanske rasister og nazister.

Da grupper av slike gjennomførte en demonstrasjon i Charlottesville, Virginia, oppsto det en motdemonstrasjon og tumulter. Deretter kjørte en av rasistene en bil inn i mengden av motdemonstranter, drepte en av dem og skadet flere.

Udåden var åpenbar terrorisme: politisk motivert vold som skulle skape frykt. Gjerningsmannen var antagelig direkte inspirert av bilangrepene islamistiske terrorister har gjennomført de siste årene.

Den riktige reaksjonen fra Det hvite hus var så åpenbar at selv ikke Trump burde være i stand til å bomme, men det klarte han. Presidenten fordømte ekstremismen «på mange sider».

Hvis Clinton i fjor hadde kommentert en islamistisk terroraksjon i lignende ordelag, er det ikke vanskelig å forestille seg Trumps reaksjon.

TRUMPS KRIGERSKE tone i innsettelsestalen i januar er beryktet, men i én passasje lovet han å arbeide for å dempe de store motsetningene i det amerikanske samfunnet: «Om vi er svarte eller brune eller hvite, har vi alle patriotens røde blod i årene, vi har den samme friheten, og vi ærer det amerikanske flagget», sa den nye presidenten blant annet.

Det var viktig at Trump sa dette, for selv om

Det burde være enkelt å fordømme udåden i Charlottesville, men Donald Trump klarer å rote til hva som helst.

FOTO: PABLO MARTINEZ MONSIVAIS, AP/NTB SCANPIX

han ble valgt ved hjelp av bølge av misnøye blant underprivilegerte hvite, har han som president plikt til å arbeide for alle borgeres beste.

Vel kan Trumps kjernevelgere ha sakkert akterut i velstandsutviklingen, og de kan ha hatt grunn til å føle seg glemt. Men de utgjør ikke den eneste vanskeligstilte gruppen i USA.

GRUPPER AV «svarte eller brune», for å bruke Trumps ord, står ofte mer utsatt til. De må i tillegg finne seg i åpenlys rasisme som den som kom til uttrykk da ekstremistene marsjerte i Charlottesville i protest mot at en statue av Robert E. Lee, en sørstatsgeneral under borgerkrigen, skal fjernes.

Trump får skarp kritikk også fra republikanske toppolitikere. Selv hans datter, Ivanka, rykket ut og sa at det «bør ikke være plass i samfunnet for rasisme, hvit nasjonalisme og nynazister».

Etter hver uhyrlighet og bommert fra presidenten håper verden at dette var den siste, men Donald Trump ser ut til alltid å ha mer på lager.

➔ Den riktige reaksjonen fra Det hvite hus var så åpenbar at selv ikke Trump burde være i stand til å bomme, men det klarte han

Politisk redaktør **Trine Eilertsen**
 Nyhetsredaktør **Tone Tveøy Strøm-Gundersen**
 Kulturredaktør **Sarah Sørheim**
 Redaktør **Harald Stanghelle**
 Featureredaktør **Lillian Vambheim**
 Utviklingsredaktør **Eirik Hammersmark Winsnes**

Signert

Ratna Elisabet Kamsvåg
 høyskolelektor II, inst. for kommunikasjon og kultur, BI

Retorikk og politikk

Begrepene «retorikk» og «politikk» omtales nærmest som motsetninger, men i realiteten er politikken helt og holdent knyttet til retorikken.

Her i Norge vil nok mange av dem som befatter seg med politikk på et profesjonelt nivå, sette et skarpt skille mellom politikk og retorikk. Men ser man til ledende internasjonale forskere med en retorikkfaglig tanketradisjon, anser de tvert imot politikken som retorikk i praksis.

Forutsigbart ordskifte

Det nærmer seg stortingsvalget, og politisk valgkamp preger nå nyhetsbildet hver eneste dag. Selv om valgøst alltid er spennende, er den ikke bare fylt med overraskelser. Mye av det vi har i vente er temmelig forutsigbart. Faktisk er det slik at mange av argumentene, helt ned til spesifikke formuleringer, så å si er faste innslag man på forhånd vet vil komme.

En typisk formulering er å bruke «det er bare retorikk» som polemisk replikk, i et forsøk på å devaluere en motstanders argumentasjon eller sak som helhet. Dette er en påstand som ikke gir mening i det hele tatt, ut fra et retorikkteoretisk perspektiv. Likevel viser det seg at oppfatningen av retorikk som noe annet enn politikk står såpass sterkt at både motdebattanter og programledere aksepterer det som en gyldig måte å argumentere på. «Det er bare retorikk!»

Retorikk som tenkemåte

De fleste vet at skillet mellom form og innhold er kunstig, men det er enda flere grunner til at nevnte argument ikke har faglig belegg. Det som ligger i forståelsen av at politikk er retorikk i praksis, er blant annet antagelsen om sammenhengen mellom tanken og verbalspråket. Etter hvert som vi tilegner oss språkforståelse fra vi er små barn, vil vi også i økende grad tenke i språk. Forstått på denne måten vil det si at politiske ideer oppstår som en konsekvens av den retorikken vi omgir oss med. Dessuten skal tanken til alt overmål overføres til et gangbart språk igjen, før fellesskapet kan ta del i politiske prosesser. Altså er politikk retorikk uansett hvordan man vrir og vender på det.

Meningsløst argument

For øvrig er dette en typisk måte å snakke på, uavhengig av partitilhørighet. Når sant skal sies, er det ikke bare politikere som griper til dette motargumentet i det politiske ordskiftet. Også kommentatorer og andre aktører i samfunnsdebatten har en tendens til å gjøre det. Skulle de imidlertid ta seg tid til å stille spørsmål ved slike «tatt-for-gitt-heter», vil de sannsynligvis oppdage at politikken og retorikken er uløselig knyttet sammen på enda flere måter enn de allerede er seg bevisst.

Ratna Elisabet Kamsvåg har en mastergrad i retorikk og språklig kommunikasjon fra UiO og er tilknyttet POLKOM, senter for studier av politisk kommunikasjon ved UiO.

Kronikk debatt

Side 14-18 • del 2

For deg mellom 13 og 21 år!

Side 19-20 • del 2

